

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatele **V. P.**, zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem v Plzni, Františkánská 7, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 4. 2004, č. j. 28 Az 135/2003 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 18. 12. 2002, č. j. OAM-2788/VL-11-K03-2002, byla dle ust. § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítnuta žádost stěžovatele o udělení azylu a současně bylo vysloveno, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ust. § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, která byla zamítnuta napadeným rozhodnutím krajského soudu, protože soud dospěl k závěru, že rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

Ve včas podané kasační stížnosti namítá stěžovatel stížní důvody obsažené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Má za to, že krajský soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda je možno na jeho případ vztáhnout ust. § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, neboť stěžovatel byl pronásledován vymahači fiktivních

dluhů. Pokud hledal před jejich vydíráním ochranu u státních orgánů, zjistil, že tyto jsou součástí zločineckých struktur. Stěžovatel tedy patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a splňuje podmínku ust. § 12 písm. b) zákona o azylu pro udělení azylu. Upozornil na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka (dále jen „Příručka“). Dále namítl, že správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování a nerespektoval situaci stěžovatele, který jako žadatel o azyl měl jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci ve své zemi. Je přesvědčen, že i přes okolnost, že ve své žalobě uvedl pouhá ustanovení správního řádu, která byla dle jeho názoru porušena, aniž by k nim přiřadil konkrétní skutkové důvody, krajský soud byl povinen přezkoumat napadené rozhodnutí z hlediska dodržení procesních předpisů, kdy zejména nedostatečně provedené dokazování a odůvodnění rozhodnutí správního orgánu postihuje takové rozhodnutí vadou, kterou nelze odstranit, a správní řízení je proto nutno zopakovat. Nesouhlasí se způsobem, jakým správní orgán rozhodl o neexistenci překážek vycestování, neboť stěžovatel nepovažuje svůj návrat do domovské země za bezpečný, a to s ohledem na chybějící ochranu ze strany policie. Hrozí mu též mučení, nelidské a ponižující zacházení, neboť po zjištění, že požádal na území České republiky o azyl, bude vystaven administrativní šikaně. Žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán ve svém vyjádření popřel oprávněnost kasační stížnosti s tím, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozhodnutí soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. Stěžovatel dle jeho názoru neuvedl nic, co by dokazovalo nedůvodnost nebo protiprávnost předchozích rozhodnutí. Navrhl nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti a její zamítnutí.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel podal dne 29. 5. 2002 návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Dne 26. 6. 2002 byl se stěžovatelem veden, v ruském jazyce za účasti tlumočníka, pohovor k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky, ze kterého byl vyhotoven protokol. Stěžovatel uvedl, že na Ukrajině měl problémy s finančním úřadem a vymahačskou firmou. Podnikal, ale neplatil daně a neměl ani povolení. Když mu byly daně doměřeny a on stále neplatil, finanční úřad si najal vymahačskou firmu. V České republice již několikráte pobýval, vždy zde pracoval. O azyl požádal z důvodu legalizace, neboť chce mít doklady pro pobyt zde.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle písm. b) citovaného ustanovení lze kasační stížnosti podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud,

který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle písm. d) citovaného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, že důvody, pro které žádá o azyl, jsou problémy s finančním úřadem a vymahačskou firmou a snaha o legalizaci pobytu. Dodal, že nikde nehledal pomoc. V kasační stížnosti doplnil, že „pokud hledal ochranu u státních orgánů před vydíráním, pak zjistil, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur“. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že je zřejmé, že výpovědi stěžovatele obsahují značné rozpory. Svá tvrzení se snaží vystupňovat tak, aby vzbudil zdání důvodnosti podání své žádosti, což Nejvyšší správní soud shledává jako zcela účelové. Pokud stěžovatel prohlásil, že je pronásledován, Nejvyšší správní soud konstatuje, že jeho potíže, tak jak jím byly nastíněny, nemají povahu pronásledování dle zákona o azylu. Stěžovatel neplnil své zákonné povinnosti, tedy neplatil povinné odvody státu ze své podnikatelské činnosti, kterou navíc provozoval bez patřičného povolení, proto nelze postup místního finančního úřadu, který po doměření daně stěžovateli započal vymáhat dlužnou částku, považovat za pronásledování, neboť takové jednání je běžným úředním postupem. Azylové řízení neposkytuje v žádném případě ochranu před porušením zákona takovéhoto druhu. Za nedůvodné považuje Nejvyšší správní soud i prohlášení stěžovatele o jeho pronásledování vymahačskou firmou, přičemž stát původu mu nedokázal zajistit ochranu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že potíže toliko se soukromými osobami tak, jak jsou specifikovány stěžovatelem, nespadají pod definici pronásledování dle ust. § 12 zákona o azylu. Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, neboť stěžovatel se ani nepokusil hledat před tímto jednáním ochranu.

Dále je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud nepolemizuje s tvrzením stěžovatele, že nepatří mezi členy zločineckých struktur, dodává však, že tento sociální útvar není v žádném případě sociální skupinou ve smyslu zákona o azylu. Pod tímto pojmem lze totiž chápat takové společenské uskupení, které je určitelné natolik přesně, aby bylo vůbec způsobilé k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může Česká republika poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování, než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám. Důvodem pro zařazení do fenoménu „sociální skupiny“ tudíž nemůže být takový sjednocovací znak, jako je nečlenství ve zločineckých strukturách.

Poukazuje-li stěžovatel dále na nedostatečně provedené dokazování ve správním řízení, tedy na ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., Nejvyšší správní soud konstatuje, že takovouto vadu v řízení před správním orgánem neshledal. Rozhodnutí správního orgánu je řádně odůvodněno, obsahuje odkazy na zákonná ustanovení a jsou z něj jasně patrné úvahy,

kterými byl správní orgán v průběhu řízení veden, a na základě jakých relevantních skutečností rozhodl.

S další námitkou stěžovatele se soud částečně vyrovnal již v předcházejícím odstavci, kdy zdůrazňuje, že rozhodnutí správního orgánu netrpí vadou odůvodnění, která by ho činila nepřezkoumatelným. Krajský soud v žádném případě nepochybil, když se zcela obecnými odkazy stěžovatele na zákonná ustanovení správního řádu, uvedenými bez konkrétních specifikací údajného porušení předpisu, zabýval tak, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí. V žádném případě není povinností, ale ani právem, soudu vyhledávat stížní body za žalobce či stěžovatele a určovat takovým způsobem rozsah přezkumné pravomoci soudu. S ohledem na okolnost, že ve správním soudnictví je přezkoumávána pouze zákonnost, je určení rozsahu přezkoumání rozhodnutí zcela v dispozici navrhovatele, tedy stěžovatele.

K poukazu stěžovatele na fakt, že se správní orgán ani krajský soud vůbec nevypořádaly s existencí překážek vycestování na straně stěžovatele, uvádí Nejvyšší správní soud, že jestliže stěžovatel v žalobě namítal pouze obecně nesprávné posouzení skutkového stavu, nelze v kasační stížnosti důvodně vytýkat, že se krajský soud nedostatečně vypořádal se závěrem správního orgánu o neexistenci překážek vycestování, jestliže shledal výrok podle ust. § 91 zákona o azylu správným, neboť nebyly zjištěny žádné překážky předpokládané v tomto ustanovení, jenž by bránily stěžovateli v návratu do vlasti. Tvrzení stěžovatele uvedená až v kasační stížnosti, že při vycestování zpět na Ukrajinu mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, je proto nutno hodnotit jako účelové.

Nejvyšší správní soud se s ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl zabývat odkazem stěžovatele na čl. 65 metodologické Příručky, a to pro jeho novost.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právními závěry učiněnými správním orgánem i krajským soudem, na jehož odůvodnění napadeného rozsudku rovněž odkazuje. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť má za to, že rozhodnutím ve věci odpadl k vydání takového rozhodnutí důvod.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. srpna 2005

JUDr. Radan Malík
předseda senátu